

maa haabe, at man meget snart vil komme til ogsaa at forliges med Hensyn til andre Sager. Med Hensyn til den Stilling, som Skoleraadet og Amtsskoledirectionen er givet til hinanden, da forekom det mig strax, at der var en Mangel tilstede. Det forekom mig, at Amtsskoledirectionen var forbeholdt for megen Ret, idet det var den, der skulde lægge Planen for Skolefondens Anvendelse; men jeg seer længere nede i Paragraphen, at Skoleraadet ogsaa kan foreslaae Forandringer i denne Plan. Skoleraadet har altsaa fuld Forslagsret til Skoledirectionen med Hensyn til, i hvad Retning Skolefondet skal anvendes, og det har jo, med Hensyn til Forslag fra Amtsskoledirectionen, Bemyndigelse til at nægte sit Samtykke dertil. Da Skoleraadet saaledes ikke er afskaaret for Forslags- og Bevillingsret, saa troer jeg heller ikke, at der kan indvendes Noget imod den foreslaaede Bestemmelse. Jeg gaaer nu over til det Punkt, der endnu bestaaende for mig stiller sig meget betænkeligt, og det er Bestemmelsen om Skolepengene. Det forekommer mig, at det kan være meget omtvisteligt, hvorvidt det med Hensyn til Skolepengene er rigtigt, forsaavidt man gaaer ud fra, at der skal ydes saadanne til en Forbedring i Skolelærernes Kaar, at afvige fra den Fremgangsmaade, man forøvrigt bruger med Hensyn til Almueskolevæsenet, at Udgifterne nemlig ikke afholdes af dem, der sende Børnene i Skole, men af samtlige Beboere i Kommunen, og paalignes dem efter deres Gyne og Leilighed. Dersom dette i det Hele taget er rigtigt, saa mener jeg, at denne Afvigelse her er betænkelig. Forsaavidt man imidlertid skulde beholde disse Skolepenge, saa mener jeg, at man meget godt kunde beregne Størrelsen af dem paa den Maade, som her er foreslaaet; men det forekommer mig, at det var rettere at blive ved den Ligningsmaade til Skolevæsenet, der forøvrigt finder Sted, og ligne disse Skolepenge samlet paa alle Beboerne. Skulde man ikke komme dertil, men beholde den Udredelsesmaade, her er foreslaaet, saa er det min bestemte Formening, at Huusmand og Indsiddere, under enhver Omstændighed Indsiddere, ere i Forhold til de Øvrige stillede meget

ulfaansomt. Den bedst stillede Huusmand og den flettest stillede Indsiddere, naar han ikke er saa fattig, at Sogneforstanderskabet vil fritage ham for at yde, skal yde Eigemeget. Naar man opstillede den Grundsætning, at Alle skulde yde Eigemeget, saa var det noget Andet; men, naar man inddeler i Classer, saasom Gaardmænd og Huusmand, saa forekommer det mig, at det er naturligt og billigt, at der ogsaa bliver en Indsiddereklasse, som i Bidrag sættes under Huusmandsclassen. Det er altsaa med Hensyn til Skolepenge de 2 Hovedpunkter, jeg mener, at der maa være Gjenstand for den næste Overveielse, dels, hvorvidt Skolepenge skulle ydes, og om man, forsaavidt de skulle ydes, ikke bør fremstafte dem ved Ligning ligesom de øvrige Skoleafgifter. — Der var i det tidligere Lovforslag bestemt, at Communalbestyrelserne skulde have Ret til at vælge Skolelæreren af 3, der bleve bragte i Forslag af Skoledirectionen. Dette er blevet forandret derhen, at Sogneforstanderskaberne kunne gjøre Forslag til Besættelsen. Jeg veed ikke, hvorvidt disse Forslag ere bindende for den Raldsberettigede; men den ærede Minister vil jo kunne oplyse os om det er saaledes at forstaae, at det blot er et Raad, der gives den Raldsberettigede, som han kan følge eller ikke, eftersom han synes, eller om det er en saadan Forslagsret, at den Bedkommende er bunden dertil, naturligtvis forsaavidt at Forslagsretten ikke misbruges, thi saa kan der jo gaaes frem, som nylig har været Tilfældet her i Kjøbenhavn, at det fra Regjeringen blev gjort de Bedkommende til Pligt at gjøre et nyt Forslag. Med Hensyn til den S, der omhandler Kjøbstadslærerne, da maa jeg glæde mig meget over den; thi efter min Erfaring trænge Kjøbstadslærerne langt mere til Forbedring i deres Kaar end Landsbysskolelærerne. Jeg troer ogsaa, at der maa tillægges dem noget Mere end Læreren i Landsbysskolerne, da de ere flettere stillede og der vel ogsaa i Reglen fordres noget Mere af dem, naar de ere Lærere i en Kjøbstad. Med Hensyn til den S, som omhandler Kirketiende og Degneindtægter o. s. v., da skulde jeg ønske, at der ligefrem blev bestemt, at det skulde bortfalde, og at det Hele, der skal ydes til Skolen bliver lignet, Alt paa den brugelige